

HØRINGSNOTAT

20. oktober 2014
J.nr. 2002/2004-0018
Ref. ado

Sammenfatning af temaer i høringssvar modtaget i forbindelse med høringen af VVM-redegørelsen vedr. virkningerne på miljøet af havvindmøller ved Mejl Flak i Århus Bugt.

Energistyrelsen gav den 1. juni 2011 Havvind Århus Bugt A/S (HÅB) tilladelse til at gennemføre forundersøgelser herunder udarbejde en VVM-redegørelse for et udpeget område i Århus Bugt omtalt som Mejlflak. VVM-redegørelsen med bilag har været offentligt tilgængeligt i perioden 30. juli 2012 til 21. september 2012. Det samlede materiale, herunder resumé samt VVM, konsekvensvurdering, sejladsikkerhedsrapport og visualiseringsrapport, har været at finde på Energistyrelsens hjemmeside i hele høringsperioden. Materialet har endvidere været elektronisk tilgængeligt på enten bibliotekers eller kommunernes hjemmesider i Aarhus Kommune, Syddjurs Kommune, Odder Kommune og Samsø Kommune.

Under høringsperiode har Havvind Århus Bugt A/S afholdt 5 offentlighedsmøder om projektet i bl.a. Aarhus, på Samsø og Tunø.

Notatet behandler de temaer, som er bragt op i høringen, og disse besvares efter emne. *Energistyrelsens kommentarer er udtrykt i kursiv.* Der er lavet en separat sammenfatning af høringssvarene, som grupperer høringssvarene efter type af interessent: Statslige myndigheder, regionale og lokale myndigheder, virksomheder, organisationer og foreninger, samt privat personer.

Høringssvarene i deres fulde længde er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside. Der er i alt modtaget 133 høringssvar samt en underskriftindsamling på 633 underskrifter. Underskriftindsamlingen er også offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

Fiskeri

Danmarks Fiskeriforening ønsker, at der skal tages mest muligt hensyn til det fiskeri, der drives i de områder, hvor der ønskes at opstille havmøller, og de gør opmærksom på, at en del møllepositioner ligger oven i aktive trawlruter. De opfordrer derfor til, at der ikke opstilles havmøller i vigtige trawlruter. Endvidere henviser de til Fiskerilovens kapitel 15, § 76, der siger; ”Der må ikke lægges hindringer i vejen for lovligt udøvet fiskeri”, samt § 78, stk. 1, der omhandler stillingtagen til erstatning, hvis der gøres indgreb i udnyttelsen af marineområder.

Energistyrelsens kommentarer:

Fiskeri bør tillades i den udstrækning, det ikke påvirker driften og sikkerheden omkring det tekniske anlæg i havmølleområdet. Fastlæggelsen af mulighederne for fiskeri inde i parken bør ske gennem en dialog mellem indehaveren af tilladelsen og erhvervsfiskerne og Danmarks Fiskeriforening.

I afsnit 5.16 på side 100 og frem fremgår det, at det kommercielle fiskeri i området siden 2006 har været kraftigt nedadgående, både med hensyn til antallet af fartøjer samt landet vægt. Det vigtigste fiskeri udgøres af brisling, hvilket bekræftes af de lokale fiskere. De lokale fiskere oplyser, at brislingefiskeriet i projektområdet er varierende og kan i enkelte år være vigtigt for fiskerne. Samtidigt kan der også være perioder over en længere årrække, hvor der ikke drives fiskeri efter brisling i området. Antallet af både varierer fra 0 til 10.

På side 104, figur 5-52 fremgår det endvidere, at det primært er i den sydvestlige og vestlige del af projektområdet der trawles. Dertil fremgår det på side 105 figur 5-53, at en trawlroute går igennem projektområdet på en måde, som gør, at den berører tre mølleplaceringer. Det fremgår af figuren, at der tale om et anvendt område for fiskeri efter brisling og sild, men at det ikke er det mest interessante område for den type fiskeri.

Energistyrelsen har anmodet HÅB om en udtalelse om, hvorvidt mølleplaceringerne kan flyttes af hensyn til trawlruter, hvilket ikke vil være muligt. Der gøres i VVM-redegørelsen på side 184 opmærksom på, at der vil blive opsat beskyttelseszoner omkring møllerne. På side 186 figur 6-52 fremgår det, at disse zoner vil have en væsentlig betydning for trawlfiskeri. Som det fremgår af nedenstående afsnit om sejladsikkerhed og Erhvervs- og Vækstministeriets hørings svar, så vil disse sikkerhedszoner ikke blive etableret, og trawlruterne vil således ikke anses at blive væsentligt påvirket i projektområdet.

En etableringstilladelse vil indeholde vilkår som forpligter indehaveren til at indgå forhandlinger med erhvervsfiskerne om evt. erstatning, jf. fiskerilovens bestemmelser. Danmarks fiskeriforening varetager erhvervsfiskernes interesser, og spørgsmål om erstatning bør så vidt muligt fastlægges inden anlægsfasen.

Sejladssikkerhed

Erhvervs – og Vækstministeriet har en række kommentarer til sejladssikkerhedsrapporten. I afsnit 2 og afsnit 7, gør de opmærksom på, at de mener, at fareidentifikation # 1 og # 11 er identiske, idet ”rute vest for Samsø” og ”rute 4” anses for at være samme rute.

I afsnit 2 oplyses det, at det er besluttet bl.a. at gennemføre en koordinering mellem mødende skibe på rute 2. Det fremgår ikke, hvordan sådan en koordinering tænkes gennemført.

I afsnit 4.4. oplyses det, at mølletårn og vinger er lysegrå og fundamentet betongrå. Erhvervs- og Vækstministeriet henleder her opmærksomheden på, at der af sejladssikkerhedsmæssige årsager forventes at blive stillet sædvanligt krav fra Søfartsstyrelsen om, at nederste del af tårnet skal være gult.

I afsnit 4.6. vedr. etablering af en 50 meters forbudszone omkring havmøllerne, oplyser Erhvervs- og Vækstministeriet, at man ikke kan afmærke en sikkerhedszone omkring hver en-

kelt mølle med lanterner placeret på møllerne. Det vil heller ikke være alle 20 møller, som skal afmærkes med gule lanterner.

I afsnit 5.2 er det ikke korrekt, at der ikke er officielle sejlruiter i Århus Bugt. Ruterne er blot ikke indtegnet i søkortet.

Afsnit 5.3. Mols Linjen anvender nu andre fartøjer end de nævnte.

I afsnit 11.1. oplyses det, at minimering af skarpe kanter ikke implementeres. Dette er ikke i overensstemmelse med Erhvervs- og Vækstministeriets generelle holdning om, at fundamenter m.v. for havvindmøller skal udformes på en sådan måde, at der ikke er risiko for en ”dåse-åbnereffekt”. Søfartsstyrelsen må derfor på det kraftigste anbefale, at skarpe kanter minimeres.

I afsnit 11.2. oplyses det, i modsætning til afsnit 11.1, at skarpe kanter undgås.

For så vidt etableringen af en sikkerhedszone fremgår det af afsnit 2, at dette ikke anbefales, hvorimod det fremgår både af afsnit 4.6 og i VVM-redegørelsen, at der vil blive anlagt en sikkerhedszone. Erhvervs- og Vækstministeriet har tidligere kommenteret over for denne oplysning, da en sikkerhedszone ikke anses som at være brugbar. Ved hidtidige havmølleparker er der ikke nogen sikkerheds- eller restriktionszone omkring møllerne, men udelukkende beskyttelseszone omkring kablerne (kabelbekendtgørelsen).

Ved etableringen af havmølleparken vil der skulle oprettes et midlertidigt arbejdsområde. Dette skal etableres og afmærkes efter ansøgning til Søfartsstyrelsen.

Når det endelige projekt kendes nærmere forudsætter Erhvervs- og Vækstministeriet, at der udarbejdes en sejladsrisikoanalyse for anlægsarbejdet. Ligeledes forudsættes det, at Erhvervs- og Vækstministeriet får det endelige projekt til kommentering for at kunne stille relevante krav og vilkår til havmølleparkens etablering og udformning.

Energistyrelsens kommentarer:

En etableringstilladelse kan bl.a. forventes at indeholde vilkår om at anlægsarbejdet skal koordineres med Søfartsstyrelsen og at der skal udarbejdes en sejladsrisikoanalyse for arbejdet. Endvidere kan der forventes vilkår om, at sejlads vil være tilladt mellem møllerne, såfremt Søfartsstyrelsen vurderer det forsvarligt. Der kan også forventes vilkår om, at eventuelle forbudszoner i anlægsfasen skal afmærkes og at der skal ansøges om tilladelse til zonerne hos Søfartsstyrelsen.

HÅB er indforstået med, at der ikke skal etableres en sikkerhedszone omkring hvert enkelte mølle. HÅB er i en løbende dialog med Søfartsstyrelsen omkring projektet.

Lodstilsynet oplyser, at hvis det i forbindelse med etableringen af en havvindmøllepark vurderes, at der er behov for at indføre lodspligt, så har Søfartsstyrelsen mulighed for at herfor, jf. lodslovens (lov nr. 567 af 9/6 2006) § 5, stk. 1. Desuden gør de opmærksom på Lodstilsynets bekendtgørelse nr. 449 af 10. maj 2012 om ”Anvendelse af lods”, da denne bekendtgørelse blandt andet indeholder regler om lodspligt for skibe der bugserer materiale mv. ind og ud af

havne, samt lodspligt for alle skibe der besejler forbudsområdet mellem Skæring Strand og Skødshoved.

Energistyrelsens kommentarer:

Såfremt det vurderes nødvendigt vil Lodstilsynets bemærkninger om indførelse af lodspligt blive stillet som vilkår i en etableringstilladelse.

Støj

Flere høringssvar påpeger, at møllerne vil være støjende og pga. af deres størrelse vil vindmøllerne også udsende lavfrekvent støj. Desuden påpeges det også, at den lavfrekvente støj ikke er tilstrækkeligt belyst af videnskaben.

Energistyrelsens kommentarer:

Vindmøller skal overholde gældende regler for støj fra vindmøller, uanset om de står på land eller på havet. I VVM- redegørelsen fremgår det, at støjpåvirkningen fra vindmølleprojektet er undersøgt ved brug af den beregningsmetode, der er beskrevet i Miljøministeriets bekendtgørelse vedr. støj fra vindmøller.

Miljøstyrelsen har gennemset VVM-redegørelsen for støjforholdene og har ingen bemærkninger hertil. Styrelsen lægger til grund, at der ikke er eksisterende vindmøller i nærheden af kysten ved Nordby på Samsø, ved Hov og Kysting Næs smat på Helgenæs, hvor støjbidraget fra de nye havvindmøller kunne medføre en betydende forøgelse af støjbelastningen hos naboer til de eksisterende vindmøller.

Naturbeskyttelse; fredede områder på Tunø og Nordsamsø

I flere høringssvar lægges der vægt på Tunø og Nordsamsøs fredningsstatus, og bl.a. Samsø Kommune henviser til en afgørelse omkring bevaringen af Nordsamsøs bakkelandskab i forbindelse med et ønske fra Forsvaret om at opstille en radarmast på Ballebjerg.

Et enkelt høringssvar bemærker, at møllernes indflydelse på edderfugle bør beskrives nærmere, og et andet høringssvar nævner, at der mangler bemærkninger vedrørende den beskyttede fuglekoloni af Tejst på Tunøs nordvestlige kystlinje.

Energistyrelsens kommentarer:

De omtalte fredninger af Nordby Bakker på Nordsamsø samt Tunø finder anvendelse på land, men ikke på havet, hvorfor vindmølleprojektet ikke er omfattet af de nævnte fredninger.

HÅB har efter den offentlige høring udarbejdet et responsum både i forhold til høringssvaret vedrørende edderfugle samt høringssvaret vedrørende tejstkolonien. Energistyrelsen finder det udarbejdede responsum for udfyldende.

Energistyrelsen har anmodet HÅB om at uddybe datagrundlaget for VVM-redegørelsens afsnit om marsvin, hvilket bl.a. har medført en tælling af marsvin i området. Rapporten om marsvin har efterfølgende været sendt i høring hos Århus Universitet. Energistyrelsen har derefter vurderet datagrundlaget tilstrækkeligt.

Placering og alternative placeringer

Flere hørings svar gør opmærksom på, at vindmøllerne bør flyttes længere ud, at der kun foreligger et 0-alternativ i VVM-redegørelsen samt at der ikke er undersøgt alternative placeringer uden for Århus Bugt.

Energistyrelsens kommentarer:

På baggrund af de mange hørings svar vedrørende afstanden til land, har Energistyrelsen oplyst overfor HÅB, at møllerne som minimum skal placeres 4 km fra kysten. For så vidt angår bemærkninger omkring alternative placeringer, så finder Energistyrelsen at VVM-redegørelsen er fyldestgørende, da der henvises til et 0-alternativ samt en begrundelse for den valgte placering.

Opstillingsmønster og visuelle forhold

Flere kommuner, interesseorganisationer, foreninger og borgere ønsker, at der tages hensyn til det visuelle aspekt, herunder opstillingsmønstret og møllernes dominans i landskabet.

For så vidt angår opstillingsmønstret anfører mange hørings svar, at møllerne fremstår meget rodet. F.eks. anfører Naturstyrelsen, at det ville have været mere optimalt, hvis opstillingsmønstret var mere enkelt og hvor de tre rækker var parallelle og med lige stor indbyrdes afstand mellem møllerne.

Særligt mange borgere finder, at møllerne er meget dominerende i landskabet, og henviser det rekreative område langs Odderkysten, og udsigten fra Tunø og Samsø.

Energistyrelsens kommentarer:

VVM-redegørelsens visualiseringsrapport redegør for forskellige opstillingsmønstre og det fremgår, at grundet komplicerede bundforhold, har man været nødsaget til at finde et alternativt opstillingsmønster end det oprindelige foreslåede. Det fremgår endvidere, at der går en sejlrende igennem forundersøgellesområdet, hvilket gør, at vindmøllerne må placeres i to delområder på hver sin siden af sejlrenden. Det valgte opstillingsmønster er blevet valgt som det bedst mulige under de givne forhold, hvilket Energistyrelsen accepterer.

I forhold til bemærkningerne om vindmøllernes dominans i området, har Energistyrelsen oplyst overfor HÅB, at vindmøllerne som minimum skal stå 4 km fra kysten og maks. må være 150 m høje.

Det kan oplyses, at der ikke foreligger krav til, hvordan en visualiseringsrapport skal udarbejdes eller hvor mange visualiseringer der skal foretages. Energistyrelsen er tilfreds med at visualiseringsrapporten for Mejlflak projektet viser "worse case" eksempler af vindmøller både på 200 m og 150 m, samt at der er visualiseringer fra forskellige udsigtspunkter, i forskelligt vejr og enkelte visualiseringer med natbelysning.

Tekniske forhold; højde og lysafmærkning

Flere høringssvar lægger vægt på møllernes højde og det lysafmærkningskrav der er ved møller over 150 meter. Mange ser lysafmærkningen som en voldsom lysforurening som vil medføre mange gener og spolere synsindtrykket af Århus Bugt om natten.

Energistyrelsens kommentarer:

For at begrænse vindmøllernes dominans samt deres visuelle påvirkning, herunder deres belysning, har Energistyrelsen oplyst HÅB om, at vindmøllerne maksimalt må være 150 m og minimum skal stå 4 km fra kysten.

På tidspunktet for høringen af VVM-redegørelsen fandt BL 3-11 1. udgave om lysafmærkning for vindmøller anvendelse, hvorefter møller på under 150 m som hovedregel ikke havde krav om lysafmærkning. Efterfølgende er BL 3-11 1. udgave blevet ændret og på nuværende tidspunkt finder BL 3-11 2. udgave om lysafmærkning for vindmøller anvendelse. Efter gældende regler skal vindmøller på 150 m som placeres i en vindmølleparks hjørner og knæk udstyres med blinkende, røde hindringslys og vindmølleparkens resterende vindmøller skal udstyres med to hindringslys samt lys på mellemniveau.

Kulturarv

Kulturstyrelsen stiller på vegne af Mosegård Museum en række vilkår, som de ønsker opfyldt. Museet skal kunne udarbejde en kulturhistorisk vurdering af de geofysiske data ud fra de geofysiske opmålinger foretaget ved udarbejdelse af VVM-redegørelsen. Museet skal få fri adgang til de geofysiske opmålinger, og disse skal blive stillet til rådighed i et format som museet kan læse, eller der skal blive stillet udstyr til rådighed til læsning af data. Museet skal i vurderingen kunne opstille en bruttoliste over anomalier, som efter vurdering skal kunne dykkerbesigtiges eller besigtiges med ROV. Ud fra en typografisk analyse med henblik på lokalisering af bosættelser fra ældre stenalder skal museet kunne fastlægge et marinarkæologisk forundersøgelserprogram. Alle udgifterne i forbindelse med ovennævnte arbejde skal afholdes af byherre.

Energistyrelsens kommentarer:

Energistyrelsen har viderebragt Kulturstyrelsens kommentarer til HÅB og eventuelle nødvendige vilkår vil blive indarbejdet i en etableringstilladelse.

Forholdet til Havmølleudvalgets screening af placeringer til kystnære havvindmøller

Flere høringssvar henviser til Energistyrelsens "screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten" fra oktober 2012 og bemærker, at Mejlflak projektet burde have været omfattet af screeningen. Desuden henvises der til screeningen af afstandskrav samt begrebet "lokal forankring" og det anføres, at Mejlflak projektet ikke lever op til disse krav.

Energistyrelsens kommentarer

Energistyrelsens screening fra oktober 2012 vedrører en screening af mulige placeringer til nogle specifikke kystnære havvindmølleparker, som staten påtænker at sende i udbud. De nævnte krav om afstand og lokal forankring som fremgår af screeningen finder derfor ikke anvendelse på åben dør projekter så som Mejlflak projektet. Projektet var specifikt undtaget fra screeningen, fordi projektet på tidspunktet for screeningen havde modtaget en forundersøgelsetilladelse.

Ilandføring

Århus Kommune ser gerne, at det samlede behov for infrastruktur, som anlægges til brug for og som følge af anlægget, indgår i VVM-redegørelsen, og det bemærkes, at angivelsen af den samlede kabellængde på 4,5 km ikke er korrekt, da der fra Malling Transformerstation til det angivne ilandføringspunkt er ca. 8 km.

Energistyrelsens kommentarer:

Energistyrelsen har bedt HÅB om at uddybe VVM-redegørelsen i relation til kabelprojektet på land. HÅB har derfor udarbejdet et tillæg til VVM-redegørelsen vedrørende kabelanlægget omfattende kabelanlæg, transformerstation og de kystnære områder, som kablerne kan komme til at gå igennem. Tillægget til VVM-redegørelsen har været i høring hos Århus Kommune samt relevante borgere, herunder lodsejere, som kan blive berørt af kabelprojektet.